

Η σημασία της Βάπτισης τού Ιησού Χριστού στον Ιορδάνη (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός)

/ [Πεμπουσία](#)

Την 6η Ιανουαρίου εορτάζει η Εκκλησία μας την μεγάλη δεσποτική εορτή των Θεοφανείων. Η Βάπτιση τού Ιησού είναι το γεγονός εκείνο που επισημοποίησε την έλευση τού Μεσσία. Αν και ο ίδιος ο Κύριος δεν είχε ανάγκη άφεσης των αμαρτιών, εντούτοις προσέρχεται στον Ιωάννη « του βαπτισθήναι υπ' αυτού και πληρώσαι πάσαν δικαιοσύνην » (Ματθ. 3,13-15). Για τον Ιησού υπογραμμίζεται από όλη την ευαγγελική παράδοση, ότι με την είσοδό του στα νερά του ποταμού «ευθύς ανέβη από του ύδατος» (Ματθ. 3, 16) ή «ευθύς αναβαίνων εκ του ύδατος... » (Ματθ. 1,10), για να γίνει σαφής αντιδιαστολή από όλες τις άλλες βαπτίσεις που έκανε ο Ιωάννης και οι οποίες αργοπορούσαν λόγω της εξομολόγησης που προηγείτο.

Το βάπτισμα του Ιησού έχει άμεση σχέση με τη σωτηρία του κόσμου. Ο Ιησούς ήταν αναμάρτητος αλλά έγινε «αμνός του Θεού» και πήρε επάνω του όλες τις αμαρτίες των ανθρώπων (Ιωαν. 1,29 & 1,36). Έτσι το βάπτισμα του Ιορδάνη «προτυπώνει» και προαναγγέλλει το άλλο «βάπτισμα» του Ιησού, τη σταυρική θυσία του (Μαρκ. 10,38 & Λουκ. 12,50), με την οποία πραγματοποιήθηκε όχι μόνο η «άφεσις των αμαρτιών» αλλά και η λύτρωση του κόσμου. Μέσω του Βαπτίσματος Του, ο Χριστός αγιάζει τον κόσμο και δίνει στον άνθρωπο την δυνατότητα επιστροφής στον Παράδεισο που απώλεσε ο Αδάμ. Κατά την παννυχίδα των Θεοφανείων, μετά τον αγιασμό του ύδατος και τη Θεία Μετάληψη βαπτίζονταν σ' αυτό οι κατηχούμενοι. Ήταν η εορτή τού «φωτισμού» των χριστιανών. Ακόμη, η τριπλή βύθιση στο νερό κατά το Βάπτισμα, συμβολίζει την τριήμερο παραμονή τού Θεανθρώπου στον Άδη και τη νίκη τής ζωής επί τού θανάτου.

Η Βάπτισις του Χριστού Ι.Μ. Μεγάλου

Ας δούμε κάποια στοιχεία σχετικά με την εορτή των Θεοφανείων, η οποία μάλιστα εορταζόταν μαζί με τα Χριστούγεννα, κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες. Από τον 3ο αι. ωστόσο, οι εορτές αρχίζουν να γίνονται ξεχωριστά στην Ανατολή κι έπειτα και στη Δύση. Την 6η Ιανουαρίου, οι εθνικοί τής Αιγύπτου και Αραβίας, εόρταζαν κατά το παλαιό ημερολόγιο το χειμερινό ηλιοστάσιο. Ο απόστολος Παύλος ομιλεί για την «επιφάνειαν της δόξης του μεγάλου Θεού» (Τίτ. 2, 13). Αλλού τονίζει, ότι διά του Χριστού «επεφάνη η χάρις του Θεού η σωτήριος πασιν ανθρώποις» (Τίτ. 2, 11). Ο ίδιος πάλι ομιλεί για τον Θεό, που «εφανερώθη εν σαρκί» (Α΄ Τιμοθ. 3, 16). Κάτω από τις εκφράσεις αυτές του αποστόλου των εθνών αναγνωρίζει κανείς τους τόσο γνωστούς στους εθνικούς όρους «θεοφάνεια» και «επιφάνεια», που σήμαιναν την μεταξύ των ανθρώπων εμφάνιση της θεότητας ή του Θεού-αυτοκράτορος σε κάποια πόλη. Στην λατρεία του ηλίου, που νικά κατά το χειμερινό ηλιοστάσιο το σκότος της νύχτας, αντιπαρατίθεται η λατρεία τού Ηλίου της Δικαιοσύνης που ανέτειλε, κατά τον προφήτη Ησαΐα· «Γη Ζαβουλών και γη Νεφθαλείμ, οδόν θαλάσσης πέραν του Ιορδάνου, Γαλιλαία των εθνών, ο λαός ο καθημένος εν σκότει είδε φως μέγα, και τοις καθημένοις εν χώρα και σκιά θανάτου, φως ανέτειλεν αυτοίς» (Ησ. 8, 23. 9, 1).

Η φανέρωση των τριών προσώπων τής Αγίας Τριάδος, κατά τη στιγμή τής Βαπτίσεως, μαρτυρεί την απαρχή τής αποστολής τού Ενσαρκωθέντος Λόγου στον κόσμο. Η φωνή τού Πατρός και η παρουσία τού Πνεύματος μαρτυρεί την αδιαίρετο, ομοούσιο και αίδιο Θεότητα. Μπορούμε να μιλήσουμε εδώ για μια ιδιότυπη ενανθρώπιση της Αγίας Τριάδος, καθώς ο Υιός βαπτίζεται ως Άνθρωπος, ο Πατήρ εμφανίζεται ως Φωνή, το δε Πνεύμα λαμβάνει σάρκα, για να εξαγιασεί αυτήν. Παίρνει μάλιστα σώμα περιστεριού, τιμώντας τη σάρκα αλλά και λόγω τού συμβολισμού που έχει το συγκεκριμένο πτηνό στο να φέρνει ευχάριστες ειδήσεις.